

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

Mindennemű akár a szerkesztőséget,
akár a kiadóhivatalt illető küldemény
a főiskolába címzendő.

Megjelenik: havonként háromszor.

Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr.

Egy szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő:

KUN BÉLA.

Főmunkatárs:

KORSÓS ZOLTÁN.

Kiadóhivatal főnöke:

INCZE ZOLTÁN.

Hirdetési díjak:

Egész oldal 8 frt, $\frac{1}{2}$ oldal 4 frt,

$\frac{1}{4}$ oldal 2 frt, $\frac{1}{8}$ oldal 1 frt.

Többszöri hirdetésnél kedvezmény.

A nemzeti ünnep.

Alig választ el még bennünket egy rövid hónap az 1898-ik év felviradásától, a mely 50-ik fordulóját képezi annak a nagy, annak a magasztos esztendőnek, a melyben először hangzott el a „szabadság, egyenlőség és testvériség“ jelszava, lelkesedéssel töltve el a nemzet százezreit. S mikor végig zúgott a hir az alföld rónáin: „veszélyben a haza“, egy táborba sorakoztak, hogy megvédjék a maguk igazát, hogy kivivják függetlenségét, megvessék alapját a mai szabad Magyarországnak.

Szép idők is voltak azok, mikor ott áramlott a levegőben az a sajtóságos láz, a melyet megnevezni senki sem tudott s a melyet mégis érzett mindenki. Mintha százados álmából ébredt volna fel a nemzet, úgy mozdult meg egyszerre s valami vágyódás kapta meg szívét a szabadság, a függetlenség után, mint valamikor régen, a Rákóczi forradalom idején. S azt a napot, melyen a nemzet ébredése megtörtént, azt a napot, melylyel megkezdődött a hazáért, annak életéért folytatott hősök küzdés, márczius 15-ének nevezi a történelem, melynek lapjain arany betűkkel ragyog az irás, hogy azt a napot az akkori ifjuság teremtette meg. Szinte álomszerűnek tűnik fel előttünk, hogy milyen nagyszerű lelkesedés, milyen hazaszeretet kellett ahoz, miszerint ama márcziusi fiatalság ilyen mesékbe illő dolgokat vigyen véghez.

Mennyire mások a mostani idők, mennyire más a mai ifjuság. Általános a vélemény, arról beszél a sajtó, arról irnak a könyvek, hogy a mai ifjuság megérett az elkövetkezendő XX-ik század modern, tulságosan modern életére, mely az ilyen jeremiádon csak mosolyogni tud. Avagy ki be-

szél ma közöttünk lelkesedésről, ifjui tüzről, hazaszeretetről, mikor az élet nagy vásárjában kifeszített könyökkel tolakszik elő már a közép iskolából kikerült gyerek-ember is, hogy helyet követeljen, helyet szerezzen a maga számára, a hol mentve lesz az éhen halástól, a hol megtalálja mindennapi kenyerét.

Tekintsünk csak szét egy kissé.

A mai ifjuság legnagyobb részét elfoglalja az anyagi gond, a mely mellett nem ér rá olyan divatját mult sentimentális dolgokkal törődni.

Ha elnézzük az egyetemek, az akadémiák életét, belső mozgalmait: személyes érdekek, üres jelszavak apró-cseprő harcait látjuk mindenütt, a mely feléleszti a pártszenvedélyt, táborokba sorakoztatja a fiatalságot, a honnan többnyire nem a legszebb fegyverekkel küzdenek egymás ellen, holott talán éppen most lenne legnagyobb szükség arra, hogy testvérkezlet fogjanak egymással.

Valóban szomorú jelenség, hogy most, midőn még a koronás fők ajkairól is csak a magasztalásnak szavai hangzanak el hazánkról; midőn minden jel azt bizonyítja, miszerint megérett az idő, a melyben szebb, dicsőbb napok várnak a nemzetre, azt látjuk, hogy a mai ifjuság ugyszólván megfélekedett a szabadságharc esztendejéről, annak nagy napjáról s ama fiatalság emlékéiről, mely e napot megalkotta. — Igaz, hogy megünnepeltük eddig is márczius 15-ét, de hogyan. Elhangzott egyikét beszéd, néhány szavalt, — a mit alig hallgattott meg az ifjuság tizedrésze, mert hát a hivatalok, melyekben kenyerüket keresik, nem ismerik ünnepnek ezt a napot, — s ezzel véget ért a megemlékezés, a melynek nem volt semmi nemzeti jellege.

Közeledik az 50-edik évforduló s a pesti egye-

temi ifjuság, mely arra volna hivatva, hogy méltó utódja legyen annak a márciusi fiatalságnak; a mely arra volna hivatva, hogy nekünk vezért jelöljön, a kit kövessünk, útát mutasson, a melyen haladjunk, még csak most akarja megtenni az első lépést arra nézve, hogy mikép ünnepelje meg a magyar ifjuság az elkövetkezendő esztendőben március 15-ét.

Szomorú jelenség; de azért nem esünk kétségbe. Ha a pesti egyetemikör vezér emberei csendben vannak, kezünkbe vesszük mi vidékiek az intézés fonalát; mert látjuk, tapasztaljuk, érezzük, hogy nem halt még ki belőlünk a lelkesedés, a hazafias eszmék megvalósítása utáni törekvés, a leltünt dicső napoknak emléke. Erre mutat az a mozgalom, mely a mi főiskolánk kebelében megindult, hogy egygyé tömörülve, felhívja a magyar ifjuságot, miszerint erőnket egyesítve impozáns módon, hozzánk méltóképpen ünnepeljük meg a szabadság esztendejének évforduló napját március 15-ét s magasztos alakban emlékezzünk meg ama nap teremtőiről, az akkori fiatalságról.

Megszületett az eszme, a mely hisszük, reméljük, egyesít mindannyiunkat, eltölti mindnyájunk lelkét s a melynek legszebb nyilvánulása az a terv, a mit meg kell valósítanunk: miszerint a nemzet legfelsőbb foruma az országgyűlés elé járuljon a

magyar ifjuság, hogy a parlament március 15-ét törvénybe iktatva, országos ünneppé emelje minden időkre. S ha ezt elérjük, ha teljesedik a vágyunk, legalább egyszer az esztendőben, azon a napon mi is megtisztulunk minden anyagi, személyes érdektől s eltölti fiatal sziveinket a lelkesedés, a hazaszeretet magasztos érzése s lánggra gyult arc-csal beszélünk majd a nemzet szabadságáról, függetlenségéről, a mint beszélt az 50 év előtti márciusi ifjuság esküre emelt kezekkel s a mint beszélt a tárogató hangjai mellett az akkori fiatalság, valamikor régen, a Rákóczi forradalom idején....

Korsós Zoltán.

Néhány szó e lap érdekében.

A mult számban egy cikk jelent meg „Kié lesz a lap?” címen, melyet nem hagyhatok szó nélkül, — mint a ki azt a jegyzetet, melyről benne szó van — okvetlenül fenntartandónak és szükségesnek vélem.

A tisztelt cikkíró ur azt mondja, hogy: „*kár oly nagy port verni a semmiért.*” — Én azt hiszem, hogy a mikor az egylet féltett kincséről — lapjáról — ennek önállásáról, s általán jogaink megóvásáról van szó, — ezt „*semminek*” nevezni nem lehet, s bizonyára cikkíró ur sem tenné ezt, ha egyleti éle-

TÁRCA.

A hársfa.

*A hársfa akkor még virágzott
Alatta szötlünk boldog álmot,
Egymás keblén, a kis padon.
Forró imánk Istenhe' szállott,
Hogy valósítsa meg ez álmot,
Mert szeretjük egymást nagyon.*

*S mire lehullt a hárs virága,
Őt elvitték a mennyországba
Szép társai, az angyalok
S egy angyallal az égben több lett, . . .
Hogy itt egy szívet összetörtek,
Oh azzal nem törődnek ott.*

*Minek mondjam, hogy mit szenvedtem?
Hiszen már úgyis vigaszt leltem,
Mert érzem, hogy nem sokára*

*Vége lesz a bánatnak, bűnnek . . .
— Siromra jó lesz koszorúnak,
Ha újra nyit: a hárs virága.*

Papp János.

Tanács.

*Mi vagy te? Nyiló ibolya,
Mi életed? Tündéri álmot,
Mely felsíró bús csalódáson
Nem foszla széjjel még soha.*

*S mi vagyok én, mi életem?
Örökre bolygó vándor-élet,
Pihennék, de az enyhe révet
Tikkadva föl nem lelhetem.*

*Pusztára jutsz, ha jössz velem,
A várt üdvöt, hajh, nem találod,
Elröppen régi édes álmod,
A zord, tövises útfelen.*

teinknek régibb idő óta szemlélője vagy munkása lett volna.

De hiszen — eltekintve ettől — cikkiró ott vitatkozik, a hol senki ellent nem mond, mert itt — e lap hasábjain eddig erről szó sem volt, — a közgyűlés a kérdéses jegyzetet kihagyta, tehát már határozat van kezünkben. Ugy látszik azonban, fél a felebbezés kimenetelétől s igyekszik informálni a felsőbb fórumot, mert — azt hiszem — egy közgyűlés határozatát hetekkel utánna ismét indokolni nem szükséges. Tehát a port cikkiró veri fel!

Semmiféle elvi kérdés itt — mint a cikkiró mondja — fenn nem forog és nem is foroghat.

Eltekintve minden „félénkségtől, biztosítástól és elorzási intentióktól“, az alapszabály módosítása alkalmával a jelen viszonyokra kell tekintettel lennünk s a szokásból, tradíciókból conclusiót vonva, kell azt olyképp precizirozni, hogy ide vagy oda elmagyarázni vagy elcsavarni ne lehessen.

Kérem a t. cikkiró urtól, mért van szabályozva az egyesület működési köre s sok más egyéb, hiszen azt senki megcsonkítani nem akarja, — a mult jogán meg tudjuk, mire terjed ez ki? Azért, mert az alapszabálynak mindenről intézkednie kell s igen helyesen vette ezen jegyzetet fel a bizottság javaslatába, kellően ismerve feladatát, de hiába, a közgyűlés félrevezettetett!

Tehát az alapszabályok helyes szerkesztése kívánja ezen jegyzet fentartását, de ha ezt nem vesszük figyelembe, okvetlen köteleességünké teszi ezt az egyesület multja, lapunk eddigi szelleme.

Mért nem szívbeli ügyekről van itten szó, t. cikkiró ur, hogy annak dobogását hallgassuk, azt hagyjuk más esetekre, — hanem jogaink fenntartásáról és biztosításáról!

Talán eszembe sem jutott volna azon a gyűlésen ily szempontból védelmezni e jegyzetet, — ámbár az az előbbi álláspontom akkor is diktálta volna ezt, *ha éppen az egyesület egyik tisztviselője, a bizottság egyik tagja nem indokolja ennek kihagyását azzal, hogy hiszen majd jön az Akadémiai kör, az ugyanis átveszi tőlünk a lapot!*

Tehát ezt sem mi hoztuk fel, — ez is alaptalan vádaskodás — ezzel a dologgal összefüggésben soha sem bántottam volna én azt az A. K.-t, a mint nem is bántottam, mert a mi nem létezik, azt sérteni nem lehet! Tehát itt az intentio, csak hogy nem a cikkiró által említett elorzási, hanem nyílt, bevallott intentio. Engedelmet kérek, az ilyen haladás, mely a fennálló rend, a létező jogok sérelmével jár, nem kívánatos, de okvetlen megakadályozandó!

Egyesületünk dicső multja, 40 esztendő fennállásunk hathatósan tiltakozik az ellen, hogy most összehuzódjunk, a mink van, adjuk oda másnak, csak

S ki tudja: bánat, szenvedés
Nem ültet-é szemedbe könnyet,
Lesz-é erőd, hogy letöröljed,
Titkolva, élted mily nehéz. . . ?

Mert őszi lombok hullanak,
Nem rendül e meg szent bizalmad,
Most csókra nyíló édes ajkad
Nem vádol-é: megcsaltalak?

Ne oh, ne áldozd fel magad,
Szép lelked telve annyi kincsesel,
Ne pazarold, óh üzz, taszits el,
... Bár szívem érted megszakad.

Útad még rózsákhoz viszen,
Szakits belőlök, légy te boldog,
Én majd sebemmel elbolyongok
S áldott emléked őrizem.

... De ha szerelmed égi vért,
Alatta szived meg nem reszket,
S boldogan tűröd a keresztet,
Ha nem tudod bár, hogy miért :

Csak annyit érzel, értem ez,
A bú is örömdre válik,
Őrangyalom léssz a halálig,
— Óh így várlak, jövel, kövess!

Bolygó.

Balassa és Csokonai mint lírikus.*

Abban a szomorú időszakban, mely századokon át sulyos átokként nehezedett hazánkra, mikor Európának akkori két leghatalmasabb állama teljes erejével arra törekedett, hogy kitörölje a magyart a nemzetek sorából, csoda-e, ha költészetünk nem fejlődött annyira, hogy lépést tarthatott volna a nyugoti népek irodalmával? És mégis, e szomorú időkben is akadtak úgy prózairóink, mint költőink között olyanok, a kiket büszkén nevezhetünk a magunkéink.

* E hó 11 én tartja meg az irodalmi társulat Csokonai ünnepélyét s úgy hiszem, nem végzek felesleges dolgot, ha ez alkalommal lapunk hasábjain is elmondok egyet-mást e két költő lyrájáról.

azért, hogy a nyakuunkra üljön, megszüntessük lapunkat, egyletünket, mint ilyent, hogy növekedjék, emelkedjék az Akadémiai kör! *Ez nyílt hirdetése lenne annak, hogy mi nem voltunk képesek megállani, támogatást kerestünk!*

Mert ha beleolvad lapunk, egyletünk az A. K.-be, el fogunk enyészni, mert a külvilág csak az A. K.-ről fog tudni, s csak ha valaki nagyon fog érdeklődni a régi hires M. I. Ö. T. iránt, hosszas kutatás után reánk talál s látja, hogy élünk, mint a mely sziget a tenger alá süllyedt!

Senki sem mondja azt, hogy az A. K. „zuz“, „tör“, „tapod“ s „gyűlölséget terjeszt“, hanem mi követünk el hálátlanságot, ha egyletünk kárára munkálunk.

Erről különben más alkalommal és helyen szólok, minthogy e téren a vita berekesztetett.

Azt azonban — mint ide tartozót — nem mulasztatom el megjegyezni, s kérdeni, hogy mit képez a cikkirő arról az A. Körről, az fog minden jelenleg bajnak orvosszere lenni, az majd teremt ifjúsági életet, — mert szavaiból az tűnik ki, hogy most azért nincs ifjúsági élet, mert nincs Akadémiai Kör!

Nem tudom, hogy érti azt, hogy nincs „ifjúsági élet“, talán úgy, hogy egyleteink panganak; no, ha ezt érti, hát magyarázza meg, mi előny származik a M. I. Ö. T.-ra abból, ha lesz hely hol billiárdozhas-

sunk? Nemde az, hogy akkor ide fogunk seregelni, — mert hiszen kell, hogy fenntartsuk a Kört, ha megalakítottuk — úgy hogy képezzük magunkat ebben, de nem az irodalom terén, ez pedig nem előny!

Vagy hogy ezután az A. K. rendezi mulatságainkat? Szerintem ez nem mozdítja elő az ifjúsági életet!

Nincsen társadalmi positiónk?

Nincs, de ez uton nem is lesz! Ne menjünk mi billiárdozni, ne igyekezzünk bált rendezni, maradjunk mi hivatásunkhoz ragaszkodva a collegium falain belül, itt a mi fegyverünk, amazokban felülmulhatnak s lehetnek mások elsőbbek, de itt ha munkálkodunk, nem!!

Higye el cikkirő, így könnyebben, elébbvaló positiót szerzünk magunknak.

Szerintem tehát lehet ifjúsági életet teremteni, nemcsak az A. K. létesítése által.

Kimutattam, hogy védeni a lapot nem felesleges; nem azért sem, mert ha a jegyzetet kihagyjuk, nem lehet hivatkozni arra a „régii multra“, s ha belevesszük — mint alapszabály — tanári jóváhagyás után változtatható meg, — az a tanárkar pedig, melynek nagy része tagja volt az egyletnek, ismerve annak traditióit, nem fogja kicsinyes okok miatt kiengedni a lapot az egylet kezéből.

A költészet, szorosabban pedig a lyrai, vagy máskép alanyi költészetünk terén, két férfiú vált ki különösen: Balassa Bálint és Csokonai Vitéz Mihály. Az előbbi a XVIII. század végéig, az utóbbi pedig Petőfi Sándor és Vajda János mellett mai napig is hazánk legnagyobb lyrai költője.

E két embernek nem csak élete, hanem költészete is nagyon hasonló egymáshoz, pedig két század választja el őket. Mind a ketten a népies iskola hívei; úgy az egyik, mint a másik költészetének jellemző vonása a tiszta, zamatos magyarság, az erős naturalizmus; a sovárgó, epedő, sok helyen érzéki szerelem.

Valamint Balassi, úgy Csokonai is teljes mértékben kifejezést ad hányatott életének. — Sokat szenvedett mind a kettő. — Balassi is, Csokonai is elhagyta szülőföldjét s elment más vidékre, — messze földre, keresni olyan tárgyat, a hol jobbak az emberek. Heves, fékezhetetlen mind a kettő s még abban is hasonló, hogy szeretett mind a kettő mélyen, igazán, szeretett reménytelenül s feledni egyik sem tudott. Balassi Juliának, Csokonai Lil-

lának nevezi őt, a kiért annyi szép, szerelmes gondolat, annyi sovárgó poema hangzott el a lantján.

Ennek a mély szerelemnek hatása meg is látszik nagy mértékben mind a két lyrikus költészetén. Balassának határozottan, Csokonainak pedig bordaljai mellett szerelmes versei a legszebbek, a legmegkapóbbak. Pedig még akkor nem volt olyan sima a nyelv; gondolataik kifejezésére nem állt rendelkezésükre olyan nagy szóbőség; az izlés nem volt oly csiszolt s az estétikai érzések távolról sem fejlődtek annyira, távolról sem finomultak úgy, mint ma, mégis Balassinak s Csokonainak olyan szép a lyrája, hogy csak csodálni tudjuk, miként irhattak úgy abban a korban.

Balassinak szerelmi költészete nem oly nagy, mint Csokonaié, de azért kivillan versei minden sorából a szépség. Még ott, a hol búcsút vesz kedvesétől, kit reménytelenül szeret, még ott is lágú gyengédséggel dalolja:

„Azért szerelmedre,
Világod kedvedre
Éld ezentul, kívánom; —

Ha oly fontos érdekei vannak az A. K.-nek, indítson magának lapot, de mi a magunkét nem adjuk s bizonyára a város sem azért adta meg lapunknak a 25% kedvezményt, hogy ifjúsági életünket szolgálja, az A. K.-t pártolja, hanem megadta azért, hogy segédkezet nyújtson az ifjúság irodalmi munkásságának.

Ezt is figyelembe kell venni!

Tehát a jegyzettel nem sértünk, mert jogunk van hozzá, mely más jogát érintetlen hagyja. De kihagyásával igenis!

Nem az erkölcsi bátorság az, ha a jelenben minden reményt feladva újítani vágyunk, ez gyöngeség, — a dicsőség elől, mely reánk süta multból, elbúvás, védekezés, — nekünk új kell, mely ha nagy lesz, érdemünk legyen, — a helyett, hogy begyógyítónók a sebet, megöljük az egészet: ez sajnálatra méltó beteges jelenség!

Különben azt hiszem, vitánk nem soká feleslegessé válik, addig pedig nyelje B. ur a port, melyet ő maga vert fel!

y . . . a.

* * *

A jegyzetvédők lelkes seregének leglelkesebb szószólójával szemben bátorodom szerény véleményemet el nem tántorítva fenntartani.

Előre is kijelentem, a világ minden kincséért

De én fáradságom,
Kedves virágszálam
Éretted nem sajnálom! —
Légy jó egészségben,
Addig, míg az Isten
Éltet, — szivből óhajtom.“

Azután fájó hangon búcsúzik tőle s valóban megható szavakkal kéri, hogy ne nehezteljen rá :

„Immár solymocskádat,
Kedves Madárkádát,
Kit karodon hordottál,
Klárizsokkal rakott
Szkófiummal varrott
Lábzsínóron tartottál —
Bocsásd el békében,
Szegényt, hadd menjen el, —
Reá ne haragudjál.“

Említettem már előbb is Balassi érzéki irányát. Nyilvánul ez nála több helyen, különösen pedig egyik versében, a hol a táncot énekli meg. A női test szépségéről dalol, de nem visszataszítóan, hanem még az érzékiségben is kedvesen :

sem akartam informálni a felebbezéssel szerencsételtet felsőbb forumokat, mert ránk nézve s az elvre nézve is föltétlenül mindegy, akár ide, akár oda irányul a tanári kar akarata.

Mert ha a tanári kar benn hagyja a jegyzetet, bizonyára nem azzal a célzattal teszi azt, mint a melylel a társulat egy része követelte. A tanári kar nem fogja hangoztatni: Beveszem a jegyzetet, hogy az Akadémiai Kör ellen páncélt adjak, — s ha ezt nem mondja, mi megnyugszunk.

Mert nekünk nem annyira a jegyzet szavai, mint leginkább egyik ellenzéki tag által, — kinek neve csodálatosképen épen y... a.-val végződik, mint cikkirő — felszínre hozott akadémiai kör ellenes sértő célzat ellen volt és van kifogásunk.

Különben egyszerüen rátérvén cikkirő soraira, megállapítható, hogy a jó alkalmat kitárt karokkal és hevesen dobogó szível megragadta, csakhogy a gondolkodásmódjával ellenlábás akadémiai körön könnyűszerrel püföljön végig egy hosszú vád sorozatot, mert máskülönben a szerkesztői vitaberekesztés miatt azt nem tehetné.

Azt mondja ugyan y... a., hogy ő az akadémiai kört nem bántja, „mert a mi nem létezik, azt sérteni sem lehet“. Tehát figyelembe sem veszi egyik szavában, mint nem létezőt, de fordítván a koekán, másik szavában így zengedez: „Egyletünk dicső multja,

„... Keskeny derekát, kik fogják,
Gyenge karját tapogatják,
Ugy azt a mint akarják.“

Majd így folytatja :

„Csudálatos szép térdednek ékesen hajlása,
Mint angyalnak még régenten földre leszállása,
Kézhez magad szép adása,
Nyárban mint szellő fúvása,
Neki ujulása.“

Vallási tárgyú költeményeinek mindegyike magán viseli erős hitét. E nemü verseinek is minden sorában a lyrikus áll előttünk. Nem filosofál, nem vet föl nagy gondolatokat, nem elmélkedik nagyszerü eszméken, hanem leírja a saját mély érzéseit keresetlen szavakkal.

Csokonai lyrájának is nagy részét szerelmi dalai képezik. Majd epedő, sóvárgó, aztán bánatos és lemondó s ebben megegyezik Balassival; majd pedig pajzán, lángoló és tulcsapongó s ebben különbözik tőle, de csakis érzéseiben. A gondolatmenete, költeményeinek hangja ép olyan kedves, ép olyan gyöngéd, még lángolásában is, mint Balas-

40 esztendő fennállásunk hathatósan tiltakozik az ellen, hogy most összehuzódjunk, a mink van, adjuk oda másnak, csak azért, hogy a nyakunkra üljön... hogy növekedjék, emelkedjék az akadémiai kör“ stb. stb.

Mintha a vénasszonyok nyara perzselne ennyi öncéfolás és következtelés fájó szemlélésén Eltérve a tárgytól, kiönti cikkiró szive nagy keservét másfél lapnyi téren szegény, szerencsétlen akadémiai kör lehetlenné tétele végett.

Mégis jó az isten, hogy az ifjúsági gyűlést már megengedte tartani s mire cikkiró verbuválása napvilágon sütkérezik, akkorra már az akadémiai kör eszméje elfogadott alapelv, különben... különben még a leglelkesebb pártolói is meghidegültek volna, meggyőződvn a multa nézve kártékony, traditiókat magnyomorító, téves álláspontjukról.

Óh, mért késnek el a felvilágosítás apostolai? Mért késett el cikkiró, a fő-fő szellemóriás, ki csak önmagának tartja fenn, hogy az egyleti élet régibb szemlélője és munkása, rólam ezt föl nem meri tenni, mert fél az elkárhozástól, hogy így tapasztalataimat ő is elismervén, kelletlenül is kénytelen lesz elhinni, a mit mondok.

No pedig meg lehet győződve a kedves kollega ur, nagyon is figyelemmel kísérem egyleti életünket, mert lelkiismeretlenségnek tarjom egyleti életünkbe

sié. Előnkbe tűnik ez mindjárt a „Megkövetés“ czimü poemájában :

„...És ha e szómért: „szeretlek,“
Úgy kikelhetsz ellenem,
Egy pár csókkal megkövetlek,
Csak hagyj holtig vétenem.“

„Vagy ha e szó úgy megsérte,
Mondd vissza, Lillám te is,
Én nem haragszom meg érte,
Megbocsátok százszor is.“

Mennyi üdeség, mennyi bohókás pajzánság és milyen szerelem nyilatkozik meg e pár sorban. Pedig ilyen mindama dalaiban, a mikor még hitt, remélt. Ott azonban, a hol már tudja, hiába minden igaz érzése, mély szerelme, Lilla nem lesz az övé, — egészen más hang zendül meg ajkán. Nem bir lemondani, nem képes felejteni. Átjárja egész valóját a fájdalom s ez ki is tör akkoriban irt minden költeményében. Ilyen az „Utolsó szerencsétlenség“ ben. Nem hisz semmiben, rá már nem vár boldogság a földön, kívánja a halált. Leg-

való bepillantás nélkül csak úgy szeme szöktében itélkezni. Én egyleti életünkben, fájdalom, több gyengeséget és hibát, mint életrealitást látok, s ha a cikkiró nem ezt veszi zsinórmértékül, bizonyára ő ismeri csak félig-meddig, mit telt tudóval daclamál.

Bizony-bizony egyleti életünk nem rózsás színben játszadozik, s ha cikkiró mégis ilyennek látja erőszakkal, valóban feldicsérendő idealismusról tesz élő bizonyosságot. No de büne is van: nem tud realizálni s így önmagát juttatja végtelen ellenmondások és okoskodó nyögdecselek csávájába.

Sokat, özönt szónokol, de a mult számban közölt cikkemet nem cáfolja meg. Mert az én cikkem azok ellen irányult, kik a jegyzetet az Akadémiai körrel szemben védő sisakul akarák fentartani. Cáfolat tehát az lett volna, mely az én vádatom, illetve védelmemet tárgytalanná teszi az által, hogy kimutatja, nem az akadémiai kör miatt szükséges a jegyzet.

Cikkiró is úgy látszik, sejdítette ezt cikke elején, de aztán neki melegedve, olyan oratiót kerekített, melynek veleje: „lehet ifjúsági életet teremteni nemcsak akadémiai kör létesítése által.“

Mily messzire való elcsatangolás a tárgytól!

De nem dicsérem tovább szerzőnket, nem is mult cikkemet védem, csupán a véletlen nyujtotta fenti sorok borus sötéttségét világítom meg egy kis

megkapóbb hangon szóal meg ez az emésztő sovargás, ez a hasztalan búsongás a „Tihanyi echóhoz“ címü versében. „A reményhez“ nevü költeményében pedig teljes erővel támad fel benne a vad szerelmi keserűség. Rendkívül szép az a fájó hang, a mi végig vonul minden során :

„Óh csak Lillát hagytad volna,
Csak magát nekem;
Most panaszra nem hajolna
Gyászos énekem.“

Aztán erőt vesz rajta az életuntság; pihenni kíván teste, lelke s fáradtan dalolja tovább :

„Érzem, e kétségbe
Volt erőm elhagy,
Fáradt lelkem égbe,
Testem földbe vág.“

Bordalaival határozottan túlszárnyalja Balasit; e tekintetben az összes magyar költők között egyedül Petőfit állithatom mellé. Csak a régi görög poéták jelesei, a minő Anakreon, énekelték úgy meg az isteni nektárt, olyan jóízűen, olyan gyönyörűséggel dalolja :

biztatgatással, cikkíró sebét hegesztem be egy kis gyógybalzsammal, nevezetesen:

Egyben mégis egyezünk, mind a ketten azt mondjuk, a lap az Irodalmi Társulaté, most és mindenkoron, de abban felette különbözünk, hogy ön tulságosan pessimista és a multnak felavatott egyoldalú szónoka, én meg természetszerűleg optimista vagyok s elvem: mult, jelen, jövő fonódjanak egybe hagyományos hűség, kitartó munka s szent bizalom által. **B.**

* * *

A vitatkozó felek, bár ellenkező utakon, de megállapodásra jutván, t. i. hogy a lap az Irodalmi Társulat tulajdona, a további vitát merőben szükségtelennek tartjuk s így azt be is zárjuk.

Szerk.

Reminiscentiák.

Irta: **Konrád Ernő.**

(Folytatás.)

Az azon időbeli, érzelmekről tanuskodó kedélyvilágba enged egy pillantást azon cikk is, mely a H. K. első számában Balogh Ferenc tollából kikerülve, az önképezde megalakulását adja elő, melyet épen azért érdeklél fog birni ide iktatni: „Tanulósági élet. Kollegiom, 1861. Őszhó 18. (B. F.) Tu-

„Ha szíhatok borocskát,
A gondjaim csucsulnak,
Nincs boldogabb halandó,
Mint a ki nem sohajtoz.“

„A csikóbőrös kulacshoz“ meg valóságos remeke a bordaloknak. Tele hangulattal, erővel; isteni humorral, törőlmetszett magyarsággal megírva. Az ember akaratlanul is elképzeli, milyen jó is lenne, ha megszületnének sorra azok a kis kulacsok, tele borral, jó búfelejtető borral; milyen jó is lenne kortyogtatni abból a csikóbőrös kulacsból, a mely mellett Csokonai is elfelejti minden baját, minden bánatát, mikor dalolja:

„Drága kincsem, galambocskám,
Csikóbőrös kulacsocskám,
Érted halok, érted élek,
Száz leánynyal nem cseréllek.“

Naturalizmusa erősebb, mint Balassié, de csak is epikai költeményeiben, mint a „Dorottyá“-ban és a „Béka egér harc“-ban, a hol sokszor nagyon is erősek, nagyon is meztelenek a kifejezései. — Lyrai verseiben azonban nyomát is alig látjuk ennek.

dósítás az önképezde első üléséről. Nem rendes, tehát rendkívüli időben tartottuk meg az Önképezde első, azaz tisztújító gyűlését. Nem vasárnap és nem is délelőtt közvetlenül, de penteken, a babonások e hirhadt ünnepén és este 6—7-ig, tehát gyertyavilágnál. Ott égett két szerény gyertya két puszta asztal felett. Félhomály volt, a ki a gyertyátlan oldalba huzódott el, megismerni nem igen lehetett. Különbén népes volt a kis terem, milyennek még nem láttuk. Emlékezzenek meg majd 8 év mulva azok, kik a bekormosodott (a sok pipafüsttől), leszakadozott, szóval ki-ki-, sőt le-lekopott festékű falak között — mielőtt újra befestetné a későbbi ivadék — utolsó ülést tartandanak: hogy mi voltunk, illetőleg az Önképezde, kik vagyis mely az új ékű szobában elsők ülésztünk 1861. Őszhó 18-án.

Mi még emlékezünk, mikor a belső szobában nyomorgott az olvasó egylet, rozszant falócákon s e mostani szép szobában jókedvű, jó étvágyú, rongyos öltönyű s rozsz tárcájú derék deákok készülgettek így péntek este előbb szalonnasütéshez, aztán ha quinque vagy sexennisek voltak, Dogmatica censurára. Majd évek mulva nagy nehezen nyertük e szobát. Mindjárt ajtót vágattunk át, az úgynevezett 2-ik szoba ajtaját pedig berakattuk. Ujra több idő folyt el, míg kitalapoztattuk s egy évre feldivánoztuk, persze a magunk erszényéből és most ki is pin-

Vallásos poemáiban, a minő „A lélek hallhatatlansága“, már egészen eltér Balassitól. Felvet egy-egy szép, magasztos eszmét, s azon eltűnődik sokáig. Az egész költeményben philozofál s csak a végső sorokba szövi bele az ő sajátságos érzéseit.

Ennyit akartam elmondani e két nagy poéta lyrájáról.

Mind a kettő tanult, képzett ember volt a maga korában. Ismerték alaposan úgy a saját hazájuk, mint a külföld irodalmát s bár ez utóbbinak hatása meg is látszik kezdetben rajtuk, mélyebb nyomokat nem hagyott egyikén sem. Egyik is, másik is egészen önálló egyéniség, valódi eredeti tehetség. — Mind a kettő egy helyes áramlatnak, a népies iránynak úttörője, a melynek gondolkodásmódját, hangját és egészséges szellemét teljes mértékben kifejezésre juttatták. Csokonai ugyan határozottan nagyobb tehetség, mint Balassi; mert ha kiforrhatta volna magát, vagy esetleg csak egy fél századdal él később, most együtt emlegetnők Petőfivel a világirodalom első rangú nagyjai között. Azonban még így is mind a kettő, — mint korának legnagyobb költője, mint a népies irány úttörője s mint erős és igazi tehetség, — örökre kiváló helyet foglal el a magyar irodalomtörténet lapjain.

Szilágyi Kálmán.

gáltattuk — ki ne látná a haladást. Ki tudja, jövőre nem fognak-e Ditmár mérsék-lámpák ragyogni bennet homályos gömbüvegekkel a holdvilágot utánozva. Csak egy szeszszénés, egy felrajongás s még szönyegek is teremnek a talapon: óh mert az ifjúság csokolandó kedves concret teremtmény, csak keble vágyát vezérelni tudó uttörő kell s még utána áldozatképen akár a lángok közé is, mint a mult szombaton is rohant daliás buzgalommal egy sastollas festői gyerek — bocsánat e kitételért — vezérlete alatt, éjjel a tüzhöz, kinek piedesztálja volt a hires machina.

Az Önképezde volt tehát az első, — hogy már Bodóné ne legyenek, ki mást beszél a bor ára kérés-kor ki felavatta ünnepélyesen a festett szobát. Nekünk korosabbaknak több kedves emlékünkn van ez ülés szobához kötve, a most érkezett ifjak megengedendik, ha ez emlékeknek is szentelünk futólagosan pár sort.

Vártuk nagy csendben felügyelő tanárunkat, mig végre az ügyes tollú Csikyt e napra ideiglenes jegyzőnek megtéve: megkezdett az ülés. Rövid, de velős kedves beszéddel nyitá meg elnökünk az ülést s halk éljen rebegett le ajkainkról, mintha elszoktunk volna az éljenektől, na de majd belejövünk ebbe is.

(Folyt. köv.)

„Még egyszer a turistaság“-hoz.

Lapunk 2-ik számában volt szó a turistaságról, ez igen üdvös sport hasznának még lelkesítőbb méltatásával, helyi viszonyaink megemlítése nélkül, a mihez ép ezért, mint a debreceni turisták bejelentett, még ez ideig harmadik tagja, nekem is van egy pár megjegyzésem.

Kézzel fogható és bebizonyításra nem szoruló tény, hogy mindenki, a kinek csak módjában van és még a természet szép képei iránti szeretete nem halt ki szivéből, az vágyódik a vadregényes fenyvesek árnyékába, tiszta, egészséges levegő után, hol a fáradozók szomját hidegebbnél-hidegebb forrás vizek enyhítik.

Más részt emberi természetünkben van, hogy törekszünk az után, a mi szép, a mi gyönyört okoz és hát nem kellemes benyomásként hat ránk, ha parányi létünkre, legyőzve az akadályokat, feljutunk az óriási sziklára, oda, hol vihar szánt és villám csapkod, bámulva a természetnek csodásabbnál csodásabb alkotásait.

Vegyük a dolog másik oldalát. Az anyagiakat tekintve is előnyére van a turistának, ha tagja lesz ez osztálynak, mert az ország szebb helyeit kedvezményes áron nézheti meg és felesleges lenne még azt is elmondanom, hogy egészségi szempontból mily kívánatos a rendszeres turistaság.

Szóval minden tekintetben kedvező eredményre vezetne és még sincs lelkesülés ez iránt. Kell tehát valami okának lenni e közönynek, mert bárki által könnyen belátható, hogy a fenti oknál fogva is mindenki beiratkozna, ha egyébert nem, saját érdekében és így az osztály megalakítása nem ütközne semmi nehézségbe s nem is két vagy három tagja lenne.

Oka mindenesetre a helyi viszonyokban keresendő.

A joghallgatók évközben órákra járással vannak lekötve, és egyéb irodai mellékfoglalkozással, aztán nagy része szegénységgel küzdve, két hónapi vakáczió vagy szintén irodai munkát vállal, vagy a hosszú távollét után haza vágyódik, úgy hogy eme említett kedvezmények igénybe vétele a helybelieket illetheti meg, a mikre ez úton is felhívjuk figyelmüket.

De nemjünk tovább. — A városiak egyik vagy másik fürdőre utazva, megelégedik, ha megismerhetik a vidéket, kisebb nagyobb társaságokhoz csatlakozva, nem hogy távol eső helyekre ránduljanak, mert különben nem lenne célja valamely szebb hely állandó tartózkodás végetti felkeresésének.

Igazolja ezen körülményt, hogy ők sem lelkesülnek a M. T. E. debreceni osztályának megalakításában.

Vagy talán a most beiratkozott három tag azért iratkozott be, hogy a M. T. E. „diák szálló“-ban kedvezményes áron megpihenjen és étkezhessenek?

Egész bizonyosan kimondhatom, hogy nem. Mohácsy urnak érdekében áll, hogy mint ez osztály alakításával megbizott egyén lelkesen beszéljen ez üdvös sportról és lehet is, hogy elképzeletben, de nem hiszem, hogy azon célból tenné, mintha részt akarna venni egy ilyen túrban. A más két tag pedig, ki Erdély délkeleti szögletében lakik, bizonyára inkább megnézi a közelükben fekvő hegyeket, havasokat, mint hogy még a rövid két hónapi otthonlét alatt felutazzék Északmagyar-

országra, hol a kedvezményes diák-szállók leg-többje van. Beiratkoztunk hát, hogylegyünk beiratkozva, de vajjon akadnak-e még olyanok?

Tavaly is volt egy pár ember, az idén is van egy pár, s hogy ez is milyen lelkes, erről nem igen lehet meggyőződni a miatt az egyszerű ok miatt, mert a túrokban nem vehet részt. Erről pedig csak ott lehet meggyőződi, nem a szóbeszédből.

Ha lenne lelkesültség, akkor több érdeklődés mutatkoznék és évenként nem egy pár ember lenne tagja.

S hogy nemzetgazdasági szempontból is oly nagy fontosságú, a mit Mohácsy J. ur a M. T. E. és egyetemi osztályának ügyrendje után hangoztat, azt nagyon jól tudjuk, és a turistaság fontosságát is, de itt nálunk, a helyi viszonyainkat tekintetbe véve, bátran kimondhatom, hogy inkább ne existáljon, mintsem — mint mondják — halva születten megalakuljon a M. T. E. debreceni osztálya, mert az idegenek forgalmát sehogy sem segítheti elő egy pár olyan tag, ki részt sem vesz a — túrokban.

Most is azt mondom, iratkozzék be, a ki részt kíván venni valamely turban, mert határozottan előnyére van s hogy hol, azt megtudhatni a „Diák Turisták úti könyvé”-ben.

Végül azt mondja Mohácsy J. úr: „A tagsági díj oly kevés, hogy kishitőség e miatt tartózkodni. Ez is igaz.

De miért fizetnének tagsági díjat azok, a kik a tagság által nyújtott kedvezményeket nem veszik igénybe? Sokkal praktikusabb világban élünk most, minthogy fölösleges kiadásokba verjük magunkat. Egyszerű oka ez. A ki kedvezményes jegy szükségét érzi, az befizeti a tagsági díjat. De mert senki sem látja annak szükségét, senki sem fizeti be. Nem is szólva hármunkról, kik turisták lettünk — életben.

Kiss Árpád.

A magunk részéről csak fájdalommal constálthatjuk, hogy mi sem látunk a jelen körülmények között utat és módot ez igazán üdvös sport meghonosítására. E törekvés is, mint annyi más, fönnakad, nem is várhatunk mástól orvoslást, mint az akadémiai körtől. — Akkor majd talán ki tudjuk vinni az osztály megalakulását. Addig, sajnálattal bár, de ezen a jelen viszonyai miatt ránk nézve holt kérdés felett a vitát berekesztjük.

Ifjusági gyűlés.

F. hó 20 án a debreceni akadémia polgársága Konrád Ernő elnöklete alatt népes ifjusági gyűlést tartott, melynek tárgyát márc. 15-ike ötven éves jubileumának megünneplése és az akadémiai kör megalakulása képezte.

Korsós Zoltán lelkes beszédben ecsetelte a jövő évben ránk virradó márc. 15-ének óriási jelentőségét s rámutatva márc. 15. és az ifjuság elválaszthatatlan kapcsolatára, indítványozza, hogy jó eleve gondoskodjék az ifjusági gyűlés márc. 15-ikének minél nagyszerűbben való, a magyar ifjúsghoz méltó dicső megüléséről.

Majd Juhász Sándor állott föl s zúgó éljenek közt indítványt tett, hogy a debreceni akadémiai polgárság a márciusi ifjakhoz fűződő szent kötelességérzetét lerovandó, irjon föl a magyar képviselőházhoz, hogy tegye március 15-ét törvénybe iktatott nemzeti ünneppé; egyttal intézzen átíratot a testvér akadémiaihoz és az egyetemekhez, hogy hasonló szellemben járuljanak hozzá a debreceniek feliratához.

A gyűlés Virágos Sándor, Hegedűs József stb. hozzászólásai után magáévá teszi a hazafias indítványt, a felirat és az átíratok szerkesztésére bizottságot küld ki, melynek tagjai Konrád Ernő, Virágos Sándor, Juhász Sándor, Korsós Zoltán és Kun Béla.

A felirat, illetve az átíratok szövege a következő:

Mélyen tisztelt Képviselőház!

A jövő, 1898. esztendőben éri meg 50. évfordulóját a magyar nemzet annak a nagy, századokra kiható mommentális eseménynek, a melynek neve: 1848. március 15.

Az az idegbénító tespedés, az a minden szépet, nemeset, jót megölő korlátok közé szorítottság, a mely a 30-as, 40-es években nehéz ködként borult a magyar népre, mintha örök időnkig akart volna diadalmaskodni ezen a nemzeten. Mintha annyi küzdelem, annyi munka, annyi vérontás kárba vészett volna; mintha csak az lett volna rendeltetésünk, hogy elfeledve a ragyogó multat, a régi-régi, mármár elmosódott dicsőséget, nem bizva a ködös, borongós jövőben, lerázva magunkról mintegy az életet, — lassan-lassan temetkezzünk. Mert avagy élet volt-e az, ha gondolkodunk, de gondolatainkat hirdetni, kimondani nem volt szabad; ha vágyódtunk

a boldogság után, de eljövételében hinnünk nem lehetett; ha reméltünk egy jobb kor után, de bizni nem voltunk képesek?! Csak sirt a lélek, csak törp-rengett az agy s a mindent megsemmisítő halál terjesztgette közelébb-közébb a maga szárnyait.

És akkor, a midőn már-már a sir szélén állottunk, jött a megváltás órája, jött 1848. március 15.

Hogy mi volt ez a nap, mit köszönhetünk ennek a napnak, megmutatta az utána következett 50 év. Csak el kell gondolnunk azt a politikai, társadalmi és kulturális nagy momentumot, a mit magában rejt ez a nap, lehetetlen föl nem kiáltanunk: „Bizony, bizony ennek a napnak köszönhetünk mindent, hogy — élünk, hogy — magyarok vagyunk!”

Ha I. István király megalapította a keresztyén Magyarországot, s a nomád magyar népből kulturális nemzetet alkotott, hogy a műveltebb Nyugathoz méltóképen csatlakozhassék, — 1848. március 15. meg ezt a megalapított, de az idők multán a megsemmisülés örvényszéléhez jutott keresztyén magyar királyságot szülte, teremtette újjá. S ha az alapítás, az alkotás nagy embere koszorúval méltó, hogy körülvétessek, — úgy a renoválás, a reformatió napja szintén megérdemli, hogy hasonlóképen ünnepelessék.

I. István király napját a magyar törvényhozás ünneppé, országos ünneppé avatta, törvénybe iktatta, tartozik megülni minden honpolgár, ha hazafiui kötelességének eleget akar tenni. 1848. március 15-ét is megünnepli a magyar, megünnepli, akár a Husvét-ját. Leteszi ekéjét, becsukja műhelye ajtaját, ott hagyja a munka poros asztalát s aztán megy — ünnepegni. Senki se mondja, parancsolja, hogy menjen, de megy, mert szive készíti rá, mert érzi, hogy ilyenkor dolgozni: bűn a mult iránt; mert érzi: ha e napot megünnepli, lelke-teste megújul, hite vágya, reménye, bizalma a jövőben megerősül.

Ünnep ez a nap a magyar nemzet életében; az volt kezdettől fogva s az lesz időtlen időig. De még mind ez ideig nem törvény által elősmert, nem törvénybe iktatott ünnep!

Ez fáj a debreceni akadémiai polgárságnak, fáj az egész magyar népnek, fáj az egész magyar ifjúságnak!

Mert hiszen a márciusi ifjúság volt az mely a vér nélküli forradalom által megtette az első, legfontosabb, kezdő lépést azon reorganizacionális nagyszerű processus felé, melynek végeredménye a mai előhaladt műveltségű Magyarország. Ama félszázad

távolából nagy jellemek, lángelmék, önfeláldozó bátorság, herosi küzdelem világlanak át hozzánk, hogy rezonanciát keltsenek szivünkben, lelkünkben: mert azon nagy jellemeknek köszönhetjük honunk jólétét: azon lángelméknek kulturánkat; azon önfeláldozó bátorságnak, herosi küzdelemnek szabadságunkat.

A nemzet öntudatának, az erő önérzetének ébredése volt az a nagyszerű pillanat, mely mint 1848. március 15. emléke, örökre kebelünkbe vésve marad. Ez a pillanat s az utána következő idők pedig újjá alakították, teremtették a végelgyengülésben elhalni akaró országot.

Ki tagadhatja, hogy a magyar nemzet emez újjászületésénél az ifjúság egy hatalmas tényezőként tűnik fel, mint a mely hevével, lelkesedésével fellobogtatta az egész nemzetet elborító hősiesség lángot, hogy tűzpróbáját kiállva, erejét megmutatva, a magyar nép újra éljen?!

Ki tagadhatja, hogy amaz ifjúság nélkül a láng fel nem lobog, vagy csak nagy idővesztéssel, később...?! Ki tagadhatja, hogy amaz ifjúság nélkül nincs 1848. márc. 15., nincs sajtószabadság, nincs szabad szárnyalása a gondolatnak, talán nincs ma felvirágozott, erős Magyarhon s nincs egy áldozatkész, buzgó s épen ennélfogva egy jelentős tagja az európai, sőt a világkultúrának, mely tagra pedig a continens érdekében nagy feladatok várnak kelet és nyugat közti helyzeténél fogva.

S a márciusi ifjúság jelességéhez hasonló talán egy nemzet sem tud példaképpen felmutatni. A magyar nemzetnek ifjai is férfiakká válnak, midőn szabadságról, hazáról van szó. Ennek nagyarányú tanúságát szolgáltatja a most ünnepegni kívánt nagy nap.

Mindezeknél fogva mi: az ifjúság — kiket, úgy hisszük, legközelebb fűz össze a szellemi rokonság a dicső ifjú elődökkel — érezzük magunkat első sorban jogosítva s kötelezve, hogy 1848. március 15-ének félszázados évfordulóját a legfényesebb megemlékezéssel üljük meg. Mi érezzük jogosítva s kötelezve magunkat első sorban, hogy eme jubileumi ünnepnek nagyszerűségét megszerezni igyekezzünk s feliratot intézzünk a mélyen tisztelt Képviselőházhoz, melyben kérjük, szivünk, lelkünk egész hevével kérjük annak minden egyes tagját, hogy közös erővel, közös ajakkal méltóztassanak odahatni, hogy ez az ünnep — március 15-ének ünnepe törvénybe iktatott ünnep legyen.

Hogy legyen igazán nemzeti, igazán országos!

Milliók, meg milliók kérése, óhaja ez, s ha teljesítettik: ugyanannyi ajakról fog elhangzani a hála szózata.

Kelt Debrecenben, az 1897. nov. 20 ikán tartott ifjúsági gyűlés nevében.

**Juhász Sándor. Konrád Ernő. Korsós Zoltán.
Kun Béla. Virágos Sándor.**

Testvéreink!

A debreceni akadémiai polgárság 1897. nov. hó 20-án tartott gyűlésén egy szívvel-lélekkel elhatározta, hogy 1848. március 15-ének ötvenedik évfordulóját a nagy naphoz méltóan fogja megünnepelni; hogy e nap emlékezete iránt a lehető legimpozánsabban fogja kifejezni háláját, lelkesedését.

Azonban érezve az ifjúság azt, hogy bármily fényesen igyekszik is megülni eme jubileumot, — mely a nemzetek életében nagyszerűségénél fogva oly ritka s melyre büszkének lenni a magyar ifjúságnak különösen oly nagy oka van — nem lesz képes ahhoz méltó ünnepet rendezni; egymagában nem lesz képes egész szive, lelke érzelmeinek kitárásával sem kellőleg kidomborítani annak jelentőségét, mit nem kívánunk előttetek bővebben fejtegetni, hiszen éreznetek kell s meg vagyunk győződve: érzitek azt teljes nagyságában, érzitek azt az egész hon, annak minden igaz magyar fia.

Egész lényünk, bensőnk össze van forrva e nappal elválaszthatatlanul, örökre. A mely percben a magyar elfeledkezne ez emlékezetes, nagyszerű szabadság-ünnepéről, azon percben megszűnnék magyar lenni, hogy mielőbb eltűnjön, elpusztuljon multjával, tradícióival, alkotásaival, oly nagy és sok véráldozataival együtt.

Éreznünk kell s érezzük, hogy 1848. március 15. egy hatalmas kiegészítő része történelmi multunknak, mely hozzá tartozik a multból előtűnő jellemünkhöz, mely nélkül nem volnánk méltó utódai azon ősöknek, kik hazaszeretetüket megszámlálhatatlan sokszor pecsételték meg vérök ömlésével, éltök feláldozásával.

A szabad haza szeretete volt mindig, minden időben a magyar nemzetnek — nem ideálja, — de éltető levegője. A szabad haza szeretete képesítette a magyart megállani és fenntartani magát kicsiny szigetként az idegen népek haragos nagy oceánja közepette, képesítette őt tatárnak, töröknek áradatával szemben megmaradni, tette képessé minden

ellenáramlattal kitartóan, lankadatlanul, annyi időn át szembeszállani.

A szabad haza szeretete vezérlett bennünket a multban, annak kell vezérelni a jelenben s jövőben is. Épen azért nem áldozhatunk eléggé azon 1848. március 15. emlékének, mely a szabad magyar haza szeretetének talán legfenségesebb tanujelét mutatta föl. Nagyszerű tragédiánk első felvonása az, mely létünk harcát tárgyazta. S ennek a harcnak egyik fő szerepét épen az ifjúság: a mi elődeink vitték. Azért az ifjúság kötelessége első sorban mindent elkövetni az ünnep minél nagyszerűbbé, minél fényesebbé és elterjedtebbé tétele iránt.

Ezek voltak indokai a debreceni akadémiai ifjúság amaz elhatározásának, hogy a mellékelt feliratot intézze a magyar országgyűléshez, kérve lelke egész hevével, hogy 1848. március 15-ét, mint a magyar nemzet legdicsőbb szabadság-ünnepét törvénybe iktassa: — ez által vélvén a félszázados jubileumi ünnepnek fényét, nagyszerűségét megszerezni.

Legszentebb kötelességünknek tartottuk e kérésünkkel a képviselőház elé járulni. Midőn Titeket is felkérünk, hogy a dicső napot minél impozánsabban megünnepelni s főleg, hogy a magyar országgyűléshez hasonló szellemű feliratot intézni, ez által törekvésünket — mi a Tietekkel kétségtelenül egy — támogatni sziveskedjete, egyedül szivetek érzelmeire hivatkozunk, mert hiszen meggyőződésünk az hogy a mikor a dicsőséges mult megünnepeléséről van szó, mindnyájunk lelkében ugyanaz a lelkesedés honol.

Kelt Debrecenben, az 1897. nov. 20-ikán tartott ifjúsági gyűlés nevében.

**Juhász Sándor. Konrád Ernő. Korsós Zoltán.
Kun Béla. Virágos Sándor.**

* * *

Akadémiai életünkben korszakalkotó volt a másik tárgyról, az akadémiai körről való határozás.

Kun Béla előadó hosszabb beszédben fejtegette az akadémiai kör szükségességét s többek közt ezeket mondá:

„Külön-külön az egyletek nem tudnak megélni, lélekzetvételök el-elszorul, kevés az erő, mely a közjóért búzrog, az a kevés is szétforgácsolódik, az egyetem, az összakarat a nehézkesség kényszerzubbonnyában hanykolódik, mire nagy utánjárással ifjúsági közös gyűlésbe össze tudunk verődni, a legmélegebb dolog is elhűlni kezd, nincs az ifjúságnak képvise-

lete, nincs önkormányzat, nincs akadémiai társadalom. Egymástól szétszakadván, elveszünk a tömkelegben: egyenként reánk mondják, ez jogász, ez theologus, de összeségben állandóan nem létezőnk. Nincs keret, melyben akaratunkat, céljainkat, törekvésünket, tetteinket, szívünk, agyu k minden alkotását megtestesítve láthatnók.

Ily hiányok mellett élni — óriási erőfeszítés. Örökös biztatgatással érünk el valamit, de félni lehet, hogy az egyesek áldozatkész munkakedve lassanként ellankad, megtörik végképen az összeség téllenségén. S mi lesz akkor? Önvádtól üldözötten igazán sirathatjuk a hagyományos erények, a traditiók végelgyengülését. Nem jobb lesz ezt a végleges elhanyagolást egyszer s mindenkorra az enyészetbe száműzni azáltal, hogy előre látva, óvatosan és higgadtan nézve a jövőbe, már most gondolkozunk, tapasztalatot gyűjtünk és cselekszünk? Nem jobb lesz most megmenteni a jövőt, mint majdan a jövőben hanyagság bűnével vádolni és szidalmazni a multat, azaz a mostani jelent?

Itt az idő, tenni kell! Némuljon el ajkatok, kik előítéleteknek avult mankóbotjára támaszkodván, utját álljátok a jövő épülésnek s bár akaratlanul, de sirba temetnétek a jövő reményét megbicsaklott maradiságtokkal!

Fő elvetek: ha a régiek tudtak a maig is fennmaradt szervezet mellett eredményt elérni, mért ne tudnánk mi is? Őrizkedjünk a friss alakzatoktól, ne hódoljunk újítási váagnak, a semmiért ne söpörjünk el évtizedes multakat, ne hagyjuk a traditiót stb. Mivel pedig pusztán hivatkozó szózáttal egy korhadt épületet nem lehet megújítani, sőt megtámasztani sem, többet ártatok, mint használtok, mert beszéd után nem megy ma már senki, ha nincs tér, nincs kör, mely a szív mélyén lappangó érdekeket megvalósíthatná!

Szent a traditió én előttem is, szent és szent mindenkoron, mert az őserények ápolása nemzeti hivatás. De szerintem a traditiókhöz való hűség nem abban nyilvánul, hogy úgy tegyünk, mint a régiek, hanem azt tegyük, azt érzük el, a mit ők. Vagyis az eszköz változhatik, csak az eredmény legyen egy és ugyanaz. S világos, mutatja a mostani tarthatatlan helyzet, a mult eredményeit a mult eszközeivel ma már nem tudjuk elérni. Így tehát, ha a traditiókhöz az eszközre nézve is ragaszkodunk, alakilag hűvek leszünk a multhoz, de lényegileg megszegyenyítjük azt, s a traditiót csak hangoztatván, kiabálván, vilá-

gos lesz, hogy képtelenek vagyunk a multnak eredményekben való fenntartására. Miért? Nem úgy van már, mint volt régen Pár évtizeddel is ezelőtt az iskola diákokthont adott. Családja virult a kollegium ódon falai között, melynek jóltevő árnyéka beryogta az iskolában viruló egyesületeket, hol mint mindig együtt levő, összeforrott barátok, mint testvérek törtek előre s versenyeztek ideális tűzzel a tagok.

Most pedig az iskola csak tudománycsarnok, de nem *családi otthon*. A korszellem kifelé vonz mindenkit, az élet zugó zajában meg elvész az egyén; mert proletár-világban csak szirt-szilárdan egybeolvadt, külső képviselőtében is hathatós tényezőként szereplő testület existálhat.

Itt van tehát a feladat, megadni a módot, hogy az akadémiai ifjúságnak a mostani viszonyok szerint legyen életerős szerepe!

Legyen egy központ, mely melegítő, áldó sugaraival ragyogjon be az egyleteknek hűlő életébe, tompúíjon az ellentétek visszás élessége, szeretet sarjadjon theologus- s jogász szívnek mélyén, összetartás, erő, erély vivjon diadalmat.

Nehéz a kezdet, száz az akadály, de az akarat álomból valót varázsol.

S ez álom, melynek valóba fejlesztését nekünk ak. polgároknak legszentebb kötelességünknek kell ismernünk, mind jobban-jobban kialakuló körvonalakat rajzol előmbe, majd egészen feltűnik előttem az egyszerű templom, a haladás temploma, melyben öt oltárnak áldozati füstje egymásba vegyülten száll fölfelé, bizonyosságául az új életnek.

E templom az akadémiai kör, az öt oltár az öt egyesület, az öt eszmei rész! S a templomlátogató ifjúság hosszú sorfalat áll, küzd, versenyez, cselekszik és — imádkozik.

T. ak. polgárság! Küldjünk ki hát egy szűkebb körü bizottságot, mely akaratunknak, helybenhagyásunknak védő szárnya alatt dolgozzon tervet, beszéljen meg módozatokat, alkosson alapszabályt!

A multat meg nem sértjük, a jelenben építünk, a jövőt biztosítjuk s ha egykoron új hajnal fesledez, s az egyetem napja süt munkás seregünkre, szervezeten, tapasztaltan, eleve megértvén, szívünkre vevén a korszellem szózatát, bátran lépünk tovább, magasabbra, föl a tetőpontra!"

Ezek után Nagy Gyula 3. jh. kelt ki erősen az akadémiai kör ellen, azt a főtanulást tárván a gyűlés elé, hogy az ak. kör az egyesületek multját

elseperni, jövőjét megcsonkítani fogja. A hiba magunkban van, magunkat jobbítsuk meg, legyünk hibetlenebb, kitartóbb munkások!

Korsós Zoltán, Virágos Sándor, Mohácsy János, Osvárh Ferenc, Forrás Gyula meggyőzőleg fejtegetik az ak. kör. szükségességét, mire a gyűlés elfogadván Kun Béla indítványát, ötös bizottságot küld ki, mely az alapszabálytervezetet elkészítse. A bizottság tagjai: Juhász Sándor, Konrád Ernő, Korsós Zoltán, Kun Béla és Virágos Sándor. Póttagok: Forrás Gyula, Polgár Kálmán.

Ezzel az akadémiai életünkben mérhetetlen fontosságú gyűlés az elnök éltetése közben véget ért.

Lapszemle.

Egyetemi Lapok. Megkaptuk az E. L. nov. 10-iki számát is, mely alakra, tartalomra megegyezik a többi számmal.

Komoly hangú vezércikke, mely a létért való küzdelemmel elfoglalt és nyomorban sanyalódó egyetemi hallgatók segítése érdekében megindult társadalmi actióval foglalkozik, bizonyítéka, hogy maguk az egyetemi hallgatók szerencsésebb anyagi helyzetben levő tagjai azok, kik leginkább szívesen hordják szegény társaik ügyét.

Az ő feladatuk, hogy felhívják a közfigyelmet. Mert ha késve is támadt a társadalom és az irányadó körök érdeklődése, semmiesetre sem későn, azt meg épen nem lehet várni, — mint a cikk óhajtaná, — hogy az első lépéssel teljesen megszűntesse sok év hanyagságának, mulasztásának kifolyásaként nyilvánuló nyomort.

Másik cikke a nemzeti szövetségről szól. A hazaszeretet ápolása, a társadalmi egység szilárdítása, a munkás osztály helyzetének javítása a magasztos eszmék, melyeknek szolgálatában nem kételkedünk, az Orsz. Nemzeti Szövetség virágzásnak fog indulni s hisszük, hogy a magyar ifjuság, különösen az egyetemi és akadémiai ifjuság nem fog távol maradni s lángoló hazaszeretetét komoly munkában bizonyítja.

Itt szép tere nyílik a munkálkodásra.

A nov. 20-án megjelent E. L. szól az aktualis, a közfigyelmet magára vont kath. autonomiáról.

A kath. egyház ugyanazon szervezeti alapon nyugszik még mindig, mint akkor, midőn a két legnagyobb alakulás, az egyházi és állami szervezkedés, az utóbbi az előbbiből fejlődve, közös kapcsolatban élt.

Mióta az állam az egyházi szervezettől teljesen külön vált, azóta kath. egyháznak is új alapot kell keresni.

Ezen új alap, az önkormányzati szellem bevitelére volna az egyház ügyeibe.

Azt hisszük, itt az ideje, hogy az újabb idők szellemének megfelelőleg a demokratikusabb álláspont érvényesüljön a hierarchiai szervezet felett.

A megváltozott korviszonyoknak csak természetes következménye lesz a tervbe vett autonomia.

Beszámol a Diák-asztal f. hó 14-én tartott ünnepies közgyűléséről. Bizony nem éppen vigasztaló volt a kép, melyet élénk tártak a szónokok.

Még e számban is folyik a személyeskedő polémia, mely, úgy véljük, nem fog kedvezőleg hatni az amugy is kicsinyeskedő párttusáktól szétdarabolt diák élet megteremtésére. Talán nem így akarják megvalósítani a minden alkalommal oly hangosan hangoztatott célt: a diák élet egységét?

Megemlékezik a nov. 9-én negyedszázados jubileumát tartott bölcsészeti hallgatók segítő egyesületéről.

Pakots József múlt számban megszakadt cikkét ebben folytatja.

Tárca rovata mindkét számnak a megszokott, rendes.

Hirrovata pedig igen élénk.

Kolozsvári Egyetemi Lapok. Vettük a K. E. L. 4-ik számát is, mely úgy csinos kiállítása, mint tartalmas voltánál fogva mind inkább magára vonja figyelmünket.

Komoly, lelkes munka eredményre vezet s ha e lap így folytatja a jövőjét, bizonyára mindegyik vidéki akadémia tetszését megnyeri.

Vezércikkével egyetértünk. Lelkesedünk még a Diák szövetség újjá teremtése iránt s mindenestre onnan várjuk a kezdeményező lépést, az irány megjelölését.

Aztán jön a harmadik egyetem kérdésének befejezése. Méltán elmondhatjuk rá, hogy utánjárásal és nagy gonddal dolgozott tanulmány. Csak végeredményében nem értünk egyet. Hát az legyen a cél, hogy Bécs és Budapest közé még egy egyetemet zsugorítson össze az állam? A helyi viszonyoknál sokkal fontosabb kérdés a helységnek fekvése.

Tovább kell menni a központtól akár Szeged, akár Debrecenig. Nem lehet pusztán a szép történelmi multra, a magas kulturára hivatkozni, mert Pozsony épp annak köszönheti ezen létjogosultsá-

gát, hogy két központ közé van ékelve s úgy is fejlődhetik egyetem nélkül. Hanem oda kell felállítani, a hol szebb és magasabb hivatást teljesíthet. Debrecenre nem hátrány az, „nincs kellő intelligenciája.“ Mert ilyet csak az mondhat, ki Debrecen a 18-ik századból ismeri. — Sokan gondolták már azt, míg Debrecenben nem jártak. Azonban a haladás megvan s Debrecen rohamos léptekkel halad s haladni fog a maga sajátos tiszta magyar szellemében előre. — Az egyetem kérdésére még visszatérünk.

A „Diák nyomor“ cím alatti közleményhez is lesz egy pár megjegyzésünk. Tagadhatatlan, hogy a három felekezet gymnasiumában és a ref. theológiáján nyújtott kedvezményes bentlakás s tápintézetek nagy előnyére vannak a szegényebb sorsu egyetemi hallgatóknak, de különösnek tetsző dolog az, hogy pld. a ref. kollegiumban levő egyetemi hallgatók oly eljárás alá esnek, mint a gymnasiák és elemisták, a mit sajnós, a kinek szüksége van arra, el kell törnne. Nincsen nagy baj még a vidéken, noha ott is nagy a létérti küzdelem. — A hírek rovata is gazdag tartalmú. — A belé helyezett remény megerősödésével tesszük le kezünkben.

Sárospataki Ifjúsági Közlöny. Teljes elismeréssel szólhatunk a S. I. K. második számáról is. A minden részében körültekintő gonddal közölt tudósítások vonzó fényt vetnek az akadémia beléletére, mint egy bizonyítékául, hogy a főiskola kebelében pezsgő élet foly, s hogy a régiek szép hírnevéhez méltóan ők is részt kívánnak venni az ifjúság szellemi versenyében.

Egy ivnyi terjedelemben jelent meg a második szám. Kiterjeszkedik az irodalomra és ifjúsági életre. A vezércikkben tett indítvány, t. i. a jogászegylet ketté szakítása majd orvosolni fogja a bajokat, csak arra kell akkor törekedni, hogy a jogászönképző körben tétessék kötelezővé a tagság. — Nálunk talán ennek hiánya okozza, hogy nincs élet benne.

Pedig több önképzést jogász nem nyerhetne, mint épen abban az együletben.

Az irodalmi dolgozatok szépen meg vannak válogatva. Cikkeket irtak a szépirodalmi részbe: Hodossy Lajos, Zombori A., Feldmann Lajos és Keményfi. Az összes munkák csak megelégedésünkre szolgálnak.

Akaademische Blätter. Második évfolyamát éri meg az erdélyi szász főiskolai hallgatók Nagy-

Szebenben megjelenő lapocskája, amiről nem lesz érdektelen egyet s mást elmondani.

Allítólagos célja, hogy a szász főiskolai hallgatók szerzett ismereteiket adnák elő e lapocskában a szász nép helyzetének javítására.

Ez igen szép és magasztos cél. De nézzük mit tesznek e helyett?

Fellármázzák a szász népet. Nyissátok ki szemiteket, — mondja a vezércikk bölcs írója. — „Ha a magyarok lelkébe még az iskolában beoltják ellenünk a *chauvinismust*, mi, kik műveltségben magasabb niveaun állunk, ne legyünk még nagyobb chauvinisták? Tennünk kell, ha nem akarunk kisebbségben lévők a forrongó nemzetiségi küzdelemben semmittevésével tönkremenni.“

A cikk végén figyelmezteti a szász testvéreket, hogy a világ nem áll sörből, munkálkodni kell. Ennél okosabb tanácsot nem is adhatott volna.

Másik helyt csodálkoznak, hogy Mandel Sándornak a Magyar-Szalomban megjelent „Német diákélet“ című munkájában egyéb nincs kiemelve, minthogy Freiburg, Heidelberg és Jéna utcáin szép diák-nótákat hallott.

Nevetniök kell, ha egybevetik a német diákéletet, a német tudományt a magyar diákélet és tudományval, hirdetik fennhangon. — Hát ezen van is mit nevetni, mert a nagy műveltség és ennek nagyképű hirdetése elég komikus.

Azután összetartásra szólítja fel a szász népet. Valószínűleg a magyarok, kik *németellenes gyűlöletükkel még elismerést vívnak ki, ezután visszatetszöbben lépnek fel.* Egyesüljünk hát a swarz-gelb zászló alatt.

Ezt tanulják hát ők az iskolában. A magyarellenes gyűlöletet szítani.

Panaszkodnak, hogy a szász gymnasiumokban nem tanítanak szász történetet és irodalmat. Nem bizony ott sem szász, sem magyar történelmet, különben tudnák tisztelni az ezer éves hont, mely annyi kiváltsággal halmozta el őket s a melyre napról-napra méltatlanabbaknak mutatják magukat az ily üres vádakkal.

Jobb lesz, ha ezek az ádáz egyenetlenkedések magvai elhintése helyett nem hazugsággal, hanem valami élvezetesebb olvasni valókkal törekszenek az amugy is alsó fokon álló szász nép csendes szellemi életének kielégítésére, különben nem jósolhatunk jót.

K. Á.

Egyről-másról.

Prolog.

(D. H.) „*Tanulókból álló dilettáns társaság,*“

Ki ezzel gunyolál, övezzen myrtus ág.
 Ihlett ajkon mondád: „*kisded*“ vagy, semmi más,
 Hát felnézünk reád: üdvöz légy óriás!
 Haragod nagy voltát csillapítsd békére,
 Ne kívánd, hogy folyjon bűnös szívünk vére.
 Engesztelődj, áldj meg uj szülött királyunk,
 Hadd rebegjük: benned jó Atyát találtunk,
 Ki évtizedeknek „*tapasztalatával*“
 — Melynek mivoltára üdvösolyunk rávall, —
 Bűvös fényt árasztasz, jóltevő lész nálunk,
 Engesztelődj, áldj meg uj szülött királyunk!

Ugy látszik, mégis csak érzékeny oldalára tapintottunk némely dolgoknak és némely egyén igazságszeretetének. Mert hát nem hagyhatták nyugodni azt az odiosus, elhibázott ügyet, melyet a maga valóságában előadtunk a mult számunk ugyane rovatában, a „*deák helyi klakk*“-ra vonatkozólag. „*A kisded*“-nek — a hogy a D. H. nevezte lapunkat — szükségét érezték felelni. Természetes, hogy a folytatás méltó a kezdethez. Ferdített igazságok..., felfúvalkodottság..., ezek foglalják el a komolyság által megkívánt objectivitás helyét,

Hja, a ki nagyon megszokta a kacszázást, az mindig, mindenütt kacszázik! És nem lát egyebet széles e világon — kacszáknál!

Nem is kísértjük meg rectificálni a *kisded* cikknek mondásait, mert minden sora rászorulna arra. Komolyabb dolgok foglalnak el bennünket. Csupán két megjegyzést kívánunk tenni. Egyik az, hogy a saját iskolai ügyeinken belől csak az illetékes hatóságainktól fogadunk el megszivlelendő szavakat és kérdéseket, meg azoktól, kik az irántunk való jóakaratot nem alaptalan támadásokkal és mis-másolással mutatják ki. Könnyelműség és gőg nem imponál nekünk. — Másik megjegyzésünk az, hogy respectust kívánni annak, a ki maga sem respectál, legalább is önhittség.

Az önhitt ember pedig egyszerűen — nevetéses.

Ime annyi haszna mégis volt azoknak, kik az ügyet velünk szemben ápoliták, hogy az előadott conclusiókat most megismerték. Bizonyosan meg is vannak elégedve vele. Kár — és ezt viszont sajnálni fogják — hogy bizonyos idevonatkozó, korábban elkövetett mulasztásokat most kell pótolniok. —

* * *

Spongyát reá!

Epilog.

...Spongyát reá, mely eltörölje
 A balkezek vonásait,
 Ki galibás, essék a földre,
 — A béke bontsa szárnyait.
 A kvitt-állásnak mérlegébe
 Ne dobjon senki uj követ,
 Szűrő kicsinylést sutba téve
 Jó szó legyen az uj követ.
 A lételt védni kötelesség,
 A tér legyen bár mily szerény,
 S hol szaporább a nyomdafesték,
 Szerénység ott is az *erény!*

□

Színház.

Csütörtökön, mult hó 18-án Sardou és Najde 3 felvonásos kitünő jellem-vigjátéka „*Váljunk el*“ került színre a főbb szerepekben Halmi Margittal (Cyprienne), a ki most is igen kedvesen játszott; Tanayval (Dethemár) a ki ez alkalommal is teljes mértékben igazolta „*A becsület*“-ben róla irt elismerő sorainkat és Vidorral (Des Prunelles), a ki nek I. felvonásbeli alakítása szintelen volt, de később a II-ik és III-ik felvonásban annál több erővel játszotta meg szerepét.

A *pénteki* nappal uj aera állt be az idei színi sesonban. Komjáthy, a ki ellen a helyi sajtó a primadonna kérdés miatt az utóbbi időben erős támadásokat intézett, egyszerre elhallgattatta a vádaskodókat, azzal a meglepetéssel, a mely a *pénteki* színházi estével vette kezdetét. Elhozta Debrecenbe a népszínház csalóányát, Komáromy Mariskát 30 előadásra terjedő vendégszereplésre, a mit nézetünk szerint a művésznő állandó szerződötése követ rövid idő múlva. S ha ez tényleg megtörténik, a mit minden jel bizonyítani látszik, fényesen meg lesz oldva a primadonna válság.

Kicsiny a mi lapunk, kevés benne a tér s nagyon is gyengéknek érezzük magunkat arra, miszerint Komáromy Mariska fellépéséről írjunk; de mégse mulaszthatjuk el, hogy ne csatlakozzunk ahhoz a bámulathoz, csudálathoz, a melylyel a színházi közönség a művésznőnek adózott.

Péntek este kezdte meg vendégszereplését Planquette Róbert gyönyörű operettjében „Rip van Winkle“-ben. Nagy hangterjedelme, bámulatos színező képessége, mely a piano részletekben rendkívüli finomsággal, megkapó légysággal, míg az erőteljesebb fordulatoknál hatalmas erővel fest; hangjának a legfelső régistereken is az üveghangokhoz hasonló tisztasága, párosulva azzal a művészi iskolával, — a mely kevés hazai énekesnőknél található fel, — úgy ekkor, mint szombat este, Planquette másik operettjében „A Kornevillei harangok“-ban, elragadta a közönséget. **Zoló.**

Vegyes közlemények.

Szabolcska Mihály, a felfalusi aranyzáru költő pap édes meglepetésben részesítette a főiskolai Magyar Irodalmi Önképző Társulatot. — Tudomást vevén a dec 1-én tartandó felolvasó estélyről, egy pár gyönyörű költeményt küldött felolvasás s majd közlés végett lapunk szerkesztőjének. Igazán sajnós, hogy az ünnepélyre szóló meghívók már ekkor ki voltak nyomtatva, de úgy hiszünk a Szabolcskára büszke és őt magáénak tartó debreceni közönség tárgysorozatán kívül is szívesen fogja hallgatni nagy fiának igaz érzésű, ihletett sorait. — Bércecs Erdély falujából vissza-visszavágyik a költő szive ide, hol tanuló éveit, arany ifjúságát élte. — Édes emlékei vannak a M. I. Ö. T. iránt, ezeket ápolja, melengeti költői hevével, ezért lepett s örvendeztetett meg bennünket. . .

A Joghallgatók Segítő Egyesületében Balogh János pénztárnok és Kiss Árpád aljegyző hivatalukról lemondottak s a f. hó 3-án tartott közgyűlésen megejtetvén az új választás, pénztárnok lőn O'svárth Ferenc 2 jh., aljegyző Jakó János 2 jh. O'svárth Ferenc pénztárnok nagy elfoglaltsága miatt rövid egy hét alatt ismét lemondván, pénztárnoknak megválasztott Rózsa Lőrinc 2 jh. Reméljük, hogy az új pénztárnok a nagy pénzforgalom miatt sok dologgal járó hivatalt hosszadalmasabbban, egész év folyamán kitartva, fogja betölteni.

A főiskolai énekhar november hó 18-án d. u. 5 órakor az énekteremben kegyeletes ünnepélyt ült néhai Vajdai Nagy Lajos és neje Dobozi Erzsébet jóltévő alapítók emlékére Jelen voltak a család tagjai, Dr. Ujfalussy Gézáné, Márk Endre egyházkerületi főügyész, Dr. Erdős József theol. dékán stb. s a tanuló ifjúság teljes

számmal. A tárgysorozat változatosan összeállított ének-számokból és Balogh Ferenc hittanár lelkesítő emlékbeszédéből állott. Főiskolánk nagy professzora tanulságosan, szívrehatóan méltatta az alapítók nemes gondolkodásmódját s beszélt el élettörténetök kiemelkedőbb mozzanatait. Elbeszélte, hogy Vajdai Nagy Lajos a korán sirba szállott debreceni költővel, Nagy Imrével mint ismerkedett meg, mint bátorította, segítette őt. Az énekhar meg oly megindítóan, majd felhevítően, felvidítóan, majd méltóságos szomorúsággal, majd játszi pajzansággal, majd végezetre Ujfalussy Géza kitünő zongorakiséréte mellett oly hatalmas erővel tölté be pontjait, hogy a vezető tanár Mácsay Sándor urnak csak elismerésünket s büszke dicsekvésünket fejezhetjük ki. Az ünnepély végén Nagy Gyula, az énekhar tevékeny főjegyzője felolvasta az alapítványból jutalmazottak neveit. Ezek: Fülöp Károly 3. jh., Ajtai Jenő 2. th. és Pásztor Imre 2. jh.; mindannyian negyedéves „cantorok“.

A „Joghallgatók Segítő Egyesületének“, főiskolánk ezen nagy alaptökével rendelkező, áldásosan működő egyletének 1897—98. évi kiadási költségvetése a következő:

A tőkéhez csatolandó a mult évi tisztajövedelem öt nyolcadrésze	1353 frt 54 kr.
Ingyenségielyezésre fordítandó	450 frt — kr.
Könyvtárgyarapításra	120 frt — kr.
Irodai kiadásokra	10 frt — kr.
Egyesületi ügyvéd tiszteletdíja	50 f — kr.
Elnöki jelentés és az egyesület történetének nyomatása	50 — kr.
Előre nem látott kiadásokra	126 — kr.
Összesen:	2153 frt 54 kr.

Kölcsönsegélyben eddig kiadatott 850 frt.

Értékes diszmű is készül az egyesületnek ereklyéül. Nevezetesen Dávidházy Kálmán helybeli könyvkötő az egylet tavaly tartott 25 éves jubileumának lefolyását tárgyaló iratokat, a küldött üdvözlő leveleket, az elhangzott beszédeket s a Davidovics Sándor ügyes tolla által megírt egyleti történetet műizléssel foglalja egybe.

Dr. Schlauch Lőrinc Nagyvárad biboros püspöke az Országos Magyar Diák Szövetség f. é. apr. 22—24-én tartott kongresszusán mondott gyönyörű megnyitó beszédét a mi jogakadémiánknak is megküldötte 30 remek kiállítású példányban. A füzetek az egyes egyletek tisztviselői között osztattak szét.

Szerkesztői üzenetek.

A lapnak csak egyik felére tessék írni.

Kéziratokat vissza nem adunk.

D. M. Kolozsvár. A tudósítást köszönjük. Közzöltük.

L. K. Soh'se keserítse el, hogy egyszer nem sikerült a dolgozat. Ej, ej, hát olyan nehéz elfelejteni azt a hajdani „papirkosárt?“

Gergely György. Budapest. Rövid időn válaszolok, a lapot küldjük, soraid várom.